

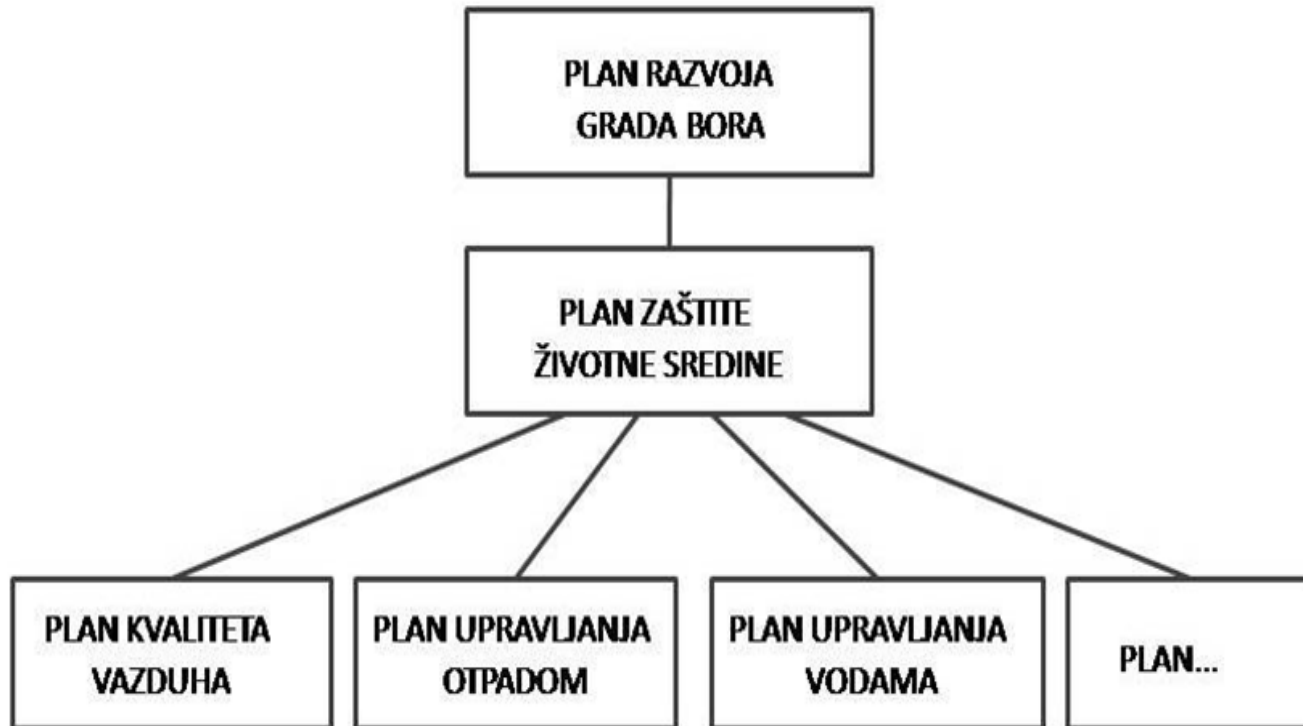
Energija i klima u dokumentima javne politike grada Bora

Dragan Randelović

Društvo mladih istraživača Bor, ul. 3.
Oktobar 71
www.mibor.rs

Hijerarhija dokumenata javnih politika

Javne politike grada Bora

- Proces definisanja ključne **javne politike razvoja grada** je u toku a vodi ga poseban Koordinacioni odbor koji ima i tri posebne radne grupe, od kojih se jedna bavi oblašću životne sredine (urađena posebna inicijativa za ovu oblast)
- U toku su aktivnosti na pripremi novog dokumenta o **javnoj politici zaštite životne sredine** - Plana zaštite životne sredine grada Bora
- Postoje i specifične javne politike i dokumenta za **pojedine oblasti životne sredine** –Kratkoročni plan zaštite vazduha, Plan kvaliteta vazduha aglomeracije Bor, u toku izrada Plana upravljanja otpadom
- Definisana je i posebna **javna politika energetske efikasnosti** u dokumentu Program energetske efikasnosti grada Bora

Osnova za lokalna dokumenta javnih politika

- Međunarodna dokumenta i
- Nacionalne javne politike
- Još nije urađen Plan razvoja Srbije
- Zato se koristi međunarodni dokument : **Agenda 2030** koju je usvojila OUN
- Agenda 2030 sadrži 17 ciljeva održivog razvoja sa preko 160 podciljeva
- U Boru smo izvršili tzv. lokalizaciju dela ovih ciljeva kao **Doprinos/inicijativu za deo Plana razvoja grada koji se odnosi na životnu sredinu**

Ciljevi održivog razvoja (COR) iz Agende 2030

- **COR 7 Dostupna i obnovljiva energija :**
- **Prioritetni cilj 1. Uspostaviti sistem energetskeg menadžmenta** koji će obezbediti veće korišćenje obnovljivih i novih izvora energije i veću energetske efikasnost, kroz rekonstrukciju sistema daljinskog grejanja, stvaranje uslova za gasifikaciju, podizanje energetske efikasnosti javnih objekata i podsticanjem domaćinstava i preduzetnika za unapređenje energetske efikasnosti, uključivanje u sisteme snabdevanja električnom energijom iz vetro I solarnih elektrana i dr.

Ciljevi održivog razvoja (COR) iz Agende 2030

- **COR 11 Održivi gradovi i zajednice:**
- Prioritetni cilj 1. **Poboljšanje kvaliteta vazduha** kroz saradnju i podršku u rešavanju problema aerozagađenja iz industrijskih i rudničkih objekata, objekata daljinskog grejanja i individualnih ložišta, optimizacije saobraćaja (obilaznice, biciklističke staze, javni saobraćaj) i dr.
- Prioritetni cilj 2. **Uspostavljanje sistema upravljanja otpadom**, kroz razvoj primarne selekcije i reciklaže komunalnog otpada, formiranje regionalnog centra za upravljanje otpadom, sanaciju divljih i nesanitarnih deponija, smanjenje rudničkog otpada i rekultivaciju rudničkih deponija.

Ciljevi održivog razvoja (COR) iz Agende 2030

- **COR 12 Odgovorna potrošnja i proizvodnja:**
- Prioritetni cilj 1: Održivo korišćenje rudnih resursa kroz razvoj koncepta **zelenog rudarstva** koje postiže razvoj ostalih privrednih grana, infrastrukture, podiže kvalitet života i nastoji da smanji negativni uticaj na životnu sredinu.
- Prioritetni cilj 2. **Razvoj alternativnih privrednih grana** a naročito održivog turizma na bazi resursa očuvane prirode okoline Bora, Borskog jezera I Brestovačke banje, planinskih prostora u okruženju grada, seoskog turizma
- Prioritetni cilj 3. – **Ugrađivanje principa cirkularne ekonomije** u sve proizvodne oblasti radi očuvanja prirodnih resursa i rešavanja problema otpada

Ciljevi održivog razvoja (COR) iz Agende 2030

- **COR 13 Očuvanje klime:**
- Prioritetni cilj 1. Smanjenje i kontrola uticaja klimatskih promena na kvalitet života u gradu Boru kroz integralnu plansku primenu seta **adaptivnih mera**, posebno u najosetljivijim oblastima upravljanja vodama, šumama, poljoprivredi , biodiverzitetu i javnom zdravlju.
- Prioritetni cilj 2. – Smanjenje i kontrola rizika od **katastrofa i elementarnih nepogoda** kroz realizaciju posebnih planova

Ključni ciljevi INEKP

- -Smanjenje emisije GHG za 33% u 2030. u odnosu na 1990. godinu,
- -Unapređivanje energetske efikasnosti: Potrošnju primarne energije smanjiti u 2030. godini u odnosu na 2020. godinu za 3%,
- -Jačanje diverzifikacije izvora energije,
- -Integracija tržišta i uspostavljanje konkurentnih energetske tržišta,
- -Promocija istraživanja i inovacija.

Posebne mere INEKP - sektor upravljanja otpadom

- Unapređenje prerade i otpuštanja otpadnih voda (u toku izrada Plana upravljanja vodama Srbije)
- Smanjenje biorazgradivih komponenti otpada i veći nivo recikliranja
- Korišćenje celokupne količine metana
- Promovisanje kompostiranja
- Veći procenat komunalnog otpada koji se obrađuje korišćenjem biološkog tretmana (urađen Plan upravljanja otpadom Srbije)

Posebne mere INEKP – klimatske promene

- Prioritet se daje adaptaciji na klimatske promene (u toku izrada Nacionalne strategije adaptacije na klimatske promene)
- Podsticanje cirkularne ekonomije i bioekonomije (izrađen Program razvoja cirkularne ekonomije)

Posebne mere INEKP – zaštita životne sredine

- Smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte (GHG)
- Održivo upravljanje šumama
- Povećanje površine pokrivene drvećem (gajevi / parkovi / zeleni krovovi)
- Mere za smanjenje emisija iz upotrebe đubriva
- U toku izrada Strategije zaštite životne sredine Srbije

Šta bi trebalo pojačati u INEKP?

- Ulogu industrije u realizaciji ciljeva i mera
- Ulogu lokanih zajednica
- Posebno ulogu rekultivacije devastiranih područja rudarskim aktivnostima
- Izgradnju gasovodne mreže istočne Srbije
- Itd.